

בשבילי הפרשה

ישיבת מיר ירושלים

גיליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר

פרשת אחרי מות-קדושים, תשפ"ו

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD - 7:34	Minneapolis, MN - 7:52
Brooklyn, NY - 7:26	Miami, FL - 7:30
Chicago, IL - 7:21	Monsey, NY - 7:27
Houston, Texas - 7:36	Montreal, Quebec - 7:34
Johannesburg, S. Africa - 5:25	Passaic, NJ - 7:27
Lakewood/Deal, NJ - 7:26	Toronto, Ontario - 7:53
London, UK - 7:57	Yerushalayim - 6:38
Los Angeles, CA - 7:13	Zurich, Switzerland - 8:09

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א

הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

לא תאכל דם

ע' חולין ק"ט הכבד נעשה מדם והתורה התירה. וצ"ב איפוא התורה התירה.

ובערוה"ש ע"ג ב' כתב דמשמע בתורה דכהנים אכלו. וע"ע. ובלבוש שם וחכמ"א ל"ד י"א כתבו דכתיב על הארץ תשפכו דם שיש בתוכו שהוא לח, כמ"ש ביד יהודה, אסור וצריך מליחה או צלייה. וע' בסו"ס קיצור שו"ע הל' מליחה שהקשה א"כ מהו החידוש בכבד, דבלי מליחה בלא"ה אסור משום דם שפירש משאר הבהמה ועם מליחה בלא"ה מותר. ותי' דחידוש הוא בלי מליחה אבל אין אסור בינתיים על הדם שם כיון דהוי כדם שלא פירש, ואף שהוא בתוך הכבד שהוא דם, מ"מ כיון שאינו דם לח חשיב שאר הדם כדם שלא פירש מן האבר.

וע' בסו"ס קיצור שו"ע הל' מליחה שביאר בזה מח' הראשונים באיסור דם שפירש מן הכבד. וע"ש דר"ת בתוס' ק"י ע"ב ע"כ לא ס"ל כלבוש הנ"ל וצ"ע לדבריו מנליה לגמרא שהתורה התירה הכבד. ואולי ס"ל כדברי ר' בחיי ראה י"ב כ"ג דדרש רק חזק לשון מיעוט להתיר כבד. וע' נצי"ב.

וע' פמ"ג ע"ג שפ"ד ב' דאע"ג דכבד כולו דם מ"מ ענין הצלייה הוא שפי"ז שוב לא יצא הדם ממנו, וכל היוצא הוא מוהל ומותר. (וע' ב"ח והשב האפור ח"ב ס"ג).

(וע' שיחת חולין על דף ק"ט ע"ב דמעיקרא הו"א דמה שאמרו כבדא דמא היינו שהוא מלא דם, אבל מאחר שראה הלבוש צ"ל דבאמת נעשה מדם קרוש, ונראה כבשר. ולפי"ז יש לדון לשאר דינים אולי לא חשיב כמו בשר.

וע' מהר"ם ש"יף סוף חולין (ומובא בפ"ת פ"ז ה', וע' בשמים ראש רפ"ה בכסא דהרנסא) וח"ס חולין ק"י ועוד. וע' ב"י צ"ח וע' כנה"ג פמ"ג ופמ"ג פתיחת תערוכות ח"ג פ"ד.

הערות ותגובות בלש"ק או באנגלית יתקבלו ברצון במייל bishvileihalacha@themir.org

מורנו הגאון הרב משה בן מרן הגר"ז פינקל זצלה"ה י"ג באייר תשס"א

מיוחדת ונדירה הייתה הנהגתו של מורנו הגאון הרב משה פינקל זצלה"ה בכל ענייני בין אדם לחברו. נעים הליכות ונח לבריות היה.

אהבה וחביבה מיוחדת הקרין כלפי תלמידי הישיבה. בחום ליבו העניק לבחורים כל מה שהיה בידו.

לעתים קרובות ניתן היה לראותו בשמחות של בני המשפחה ושל התלמידים, מאהל מתמצית ליבו שפע ברכה כשדמעות זולגות מעיניו וקולו נחנק מהתרגשות. אף על פי כן המשיך להעטיר ברכות ולבטא את שמחת ליבו, כהגדרת בנו הג"ר אהרן שליט"א: "הלב היה מציף אותו באהבה לכל נברא".

באותה תקופה הגיעו לישיבה בחורים מבוגרים שכבר קיבלו דרך בלימוד בישיבות אחרות. לא תמיד הם יצרו קשר קרוב עם הצוות. אחד מהם התארס עם בחורה מצפת. כנהוג, אחד הרמ"ים נואם במסיבת האירוסין, אך מי ייסע עד לצפת לאירוסים בחור שאין לא קשר עם אף אחד מרבני הישיבה? החתן היה אובד עצות. חבר המליץ לו לפנות לר' משה: "הוא מסתמא יסכים", אמר לו. כצפוי, ר' משה השיבו בשמחה ובחביבה רבה שיבואו וישתתף בשמחה באירוסין. אך הוא סירב שהתלמיד ידאג לו להסעה פרטית והצטרף להסעה של בני הישיבה. בני הישיבה שבו מן האירוסין בשעה מאוחרת מאוד ור' משה נאלץ להתעכב איתם. החתן הנבון לא ידע את נפשו, הרי ר' משה בקושי מכירו ובכל זאת הטריחו כן, הוא גם הבטיחו שיחזרו מוקדם ולא כן היה.

מבוכתו לא נעלמה מעיני רבינו, הוא ניגש בחביבותו הרגילה אל החתן, הניח יד על כתפו ואמר בחיך נעים: "נו, מתי אתה מארגן לנו עוד טיול כזה לצפת?"

אחד מתלמידיו, שהיה בחור מבוגר בישיבה וחשש מנישואין, מציין מידי שנה בהתרגשות באוזני בני המשפחה: "אביכם נכנס בעובי הקורה ובכל מאודו שכנע אותי לעשות את הצעד הנכון. גם אחרי אירוסיי לקח על עצמו את העול הכלכלי וחיתן אותי. אם לא הוא, לא הייתי נשוי עד היום!".

היה רגיש מאוד לכל כאב, לכל רגש בושה או צער והיה עושה כל שביכולתו בכדי להקל.

נעים שיחה היה וידע תמיד איך לשוחח בלימוד עם כל אחד לפי דרגתו. היו ששוחח עמם על פרשת השבוע והכל בחן ובנועם שיחה. ניהן גם בהומור מיוחד ובחדות שכל.

מכח מידותיו ותכונותיו המיוחדות הצליח כל כך במסעותיו לחו"ל לתועלת הישיבה. במשך עשרות שנים נדד ברחבי העולם על מנת לשאת בנטל הכלכלי. דמותו המאירה הפכה אותו לדמות מופת. ידידי הישיבה המתינו לו משנה לשנה: 'ידיד בלתי נשכח מגיע!' היו משיחים בו בחביבה ובגעועים. היה אהוד באופן יוצא מן הכלל גם בשל מפויק המרגלות. כי דרשן מופלג היה.

תנצב"ה.

דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש (טז, ב)

פירש"י. לפי שגילוי שכניתי שם יזהר שלא ירגיל לבא.

כתב החסיד יעב"ץ (פי' לאבות א, ד) על הפסוק 'ובכוא עם הארץ לפני ה' במועדים, הבא דרך שער צפון להשתחוות יצא דרך שער נגב והבא דרך שער נגב יצא דרך שער צפונה' וגו' (יחזקאל מו, ט), כי הקפיד הי"ת שלא יראה השער ב' פעמים, פן ישווה בעיני השער ביתו וקירות הבית לקירותיו וכו'. וזה היה עוון העגל, שהיה האהל בתוכם עד שמאסו בו ואמרו עשה לנו אלהים, ומשה רבינו ע"ה הרגיש בזה ונטה את האהל מחוץ למחנה הרהק מן המחנה. עכ"ל.

ההרגל הוא האויב הגדול של כל רגש קדושה והתרוממות. בשעה שניצב האדם אל מול הנעלה והנשגב, ובנפשו מתנוצצים זיקים של אש קודש, בא ההרגל ומכבה את גחלי הקודש עד כי תדעך האש כליל.

מי לנו גדול מאהרן הכהן קדוש ה', אשר טרם כניסתו לפני ולפנים פורש פרישה של קדושה ז' ימים. ועפ כל זה הוזהר 'ואל יבא בכל עת אל הקדש - שלא ירגיל לבא'. אחרי כל ההכנות, ועם כל הקרבנות ציורתה התורה שלא יכנס אלא פעם אחת בשנה, שאם לא כן עומד הוא בסכנה עצומה, שאפי' קודש הקדשים יכול להיעשות אצלו חולין ע"י ההרגל, ונורא הדבר.

מרן דה"י שה"ת הגאון הרב חיים שמואלביץ זצלה"ה

דברי הימים

דבר אל אהרן אחיך

עמלה של תורה

איתא בגמ' סוכה (מ"ז): א"ר זירא בא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם, מדת בשר ודם, כלי ריקן מחזיק (מקבל), מלא אינו מחזיק אבל מדת הקב"ה מלא מחזיק ריקן אינו מחזיק, שנאמר "והיה אם שמוע תשמע" וכו' ע"ש. ביאור המאמר: שברוחניות, כדי שיוכשר לקבל, צריך האדם להיות בבחינת "מלא"; אבל הריקנות דוחה ואינה מקבלת, וזה ההיפך מטבע הגשמיות שככל שהכלי יותר ריק יותר מסוגל הוא לקבל.

אבל יש לשאול: הרי כל אדם בצאתו מרחם אמו הוא ריק מתוכן וממטען רוחני וא"כ הא"י יוכשר לקבל ולהמלא תורה ומצוות והרי "כלי ריקן אינו מחזיק".

וביאור הדבר נראה על פי הכתוב (איוב ה'): "אדם לעמל יולד" ופירוש חז"ל (סנהדרין צ"ט): שהכוונה לעמלה של תורה ע"ש. ויש להתבונן מה ההכרח שכוונת הכתוב הוא לעמל התורה?

ומסתבר שההכרח הוא משום שבעצם הרי פירוש המלה "עמל" הוא יגיעה לריק ולשווא, וכדכתיב הרה עמל וילד שקר (תהלים ז') וכהנה רבות. והוקשה לחז"ל, הכיצד יתכן שאדם לעמל יולד והרי הקב"ה מלא רחמים ועולם חסד יבנה ולא יעלה על הדעת שכבר מתחילת ברייתו יושלך האדם לאכזר להיות נולד לעמל, להתייגע ולהצטער.

ומתוך כך הסיקו חז"ל ש"אדם לעמל יולד" מכוון לעמלה של תורה. והביאור הוא, שאמנם בכל שטחי החיים הגשמיים אכן העמל הוא קללה, אבל בלימוד התורה בחינת "עמל" הוא לברכה. והוא תכלית בפני עצמו, כי ככל שיתייגע האדם בתורה ובמצוות ללא כל פניות ומכלי שום ציפיה למתן שכר, אלא שיהיה עמל ויגע כאילו שהעבודה עצמה היא תכליתו, כן יתעלה ויתרומם. ואדרבה משום שהקב"ה ברא את עולמו במידת החסד לכן העניק לנו את הסגולה הנפלאה שלא נצטרך לעובדו ורק אח"כ לקבל שכר, אלא מיד עם הפעולה כבר אנו משיגים את התכלית.

וזהו ביאור הכתוב בפרשת התוכחה "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה", בנוהג שבעולם אדם כשעובד הרי הוא עצב, ורק כשאוכל פירות יגיעתו הרי הוא שמח, וגם בעבודת ה' תתכן דרגה פחותה, שעצם העבודה לא תגרום שמחה, וזוהי התביעה והתוכחה "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה", והוא הפירוש הפשוט של הכתוב "עבדו את ה' בשמחה", שנשכיל לידע שהעבודה עצמה היא השמחה.

ועל דרך זה יתפרש הכתוב בשיר המעלות "שמחתי באומרים לי בית ה' נלך", והרי כל המטרה היא להגיע לבית ה' וא"כ השמחה צריכה להיות "בבית ה' נהיה"? אלא שהכתוב מלמדנו שאע"פ שהמטרה היא להגיע לבית ה' מ"מ השמחה בוקעת ועולה לשיאה עם הבשורה ש"נלך", משום שהעיקר הוא עבודת האדם, זהו תפקידו. ההשתדלות, היגיעה והמאמץ הם כל האדם.

הגר"א ז"ל בכה טרם הסתלקותו על מצות ציצית שאפשר לרוכשה בפרוטות ואילו בעלמא דקשוט אין להשיגה. ואם נאמר שקיום המצוות הם רק אמצעי להגיע על ידם לחיי העוה"ב, קשה להבין סיפור זה. אלא ודאי שקיום המצוות והעבודה הם עצמם המטרה ותכלית האדם.

וכן יוסבר המאמר "אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעוה"ז והקרן קיימת לעה"ב", היכן מצינו שעבודה היא "קרן", והרי לעבודה יש רק פירות ואילו הקרן היא הון שמשקיע האדם. אמנם החידוש הגדול הוא שעבודת ה' היא גם "קרן", משום שהיא עצמה מהווה כל הון דעלמא.

ובחג הסוכות נאמר "ושמחת בחגך והיית אך שמח", שמחה מיוחדת וסגיאה, משום שהאדם מתפנה מכל צרכיו הגשמיים, ואפילו המעט הדרוש, סוכה קטנה וכביצה אוכלים, הם עצמם מהווים קיום מצוה.

היוצא, שכל משך החג הוא עבודה לה' לבדו, וזהו שמחה שלמה, רק שמחה של "אך שמח".

ואחר הדברים האלה נחזור אל הראשונות שהקשינו, שאם מידת הקב"ה היא שרק כלי מלא מחזיק, א"כ איך יתכן שהאדם ישכיל לקבל לתוכו מטען כלשהו, מאחר שנולד מבטן אמו כשהוא בבחינת "ריקן"?

אמנם ע"פ האמור לעיל, הסבר העניין הוא שקנה-המידה מי הוא "מלא" ומי ח"ו "ריקן", נמדד אך ורק בעבודה, ביגיעה ובעמל שהאדם משקיע, ומי שמבקש ומתאמץ מחפש ומתייגע ללמוד לעשות ולקיים הוא ה"מלא". הכל נתון ביד האדם עצמו. וכל אדם נולד "מלא" עם הסגולה לעמול, אלא שמי שאינו עמל מרוקן את עצמו.

ובאמת שהדברים יוצאים מפורשים מדברי הגמ' סוכה הנ"ל שהילפותא שמדת הקב"ה שכלי מלא מחזיק הרי יליפין מהכתוב "והיה אם שמוע תשמע", היינו "אם שמוע" כלומר, אם תשתדל לשמוע, וזהו ה"מלא", כי אז "תשמע" תזכה להתמלא יותר שכן כל השומע הרי הוא מלא ברכת ה'.

Jumping into Your Sea

Harav Hagaon Ahron David Shlita

On Shvi'i shel Pesach, I was zocheh to experience Shiras Hayam with Rav Don Segal, and he said a short but very important shmuess, one that can give us life in this world. He quoted the Gemara (Berachos 20a), where Rav Pappa asked Abaye why nissim were performed for earlier generations and not for their own, even though their generation learned more Torah; R' Yehudah, in a previous generation, learned only a certain portion of Seder Nezikin, while their generation learned all six sedarim!

Abaye gave a remarkable answer: The earlier generations, he said, were moser nefesh al kiddush Hashem, while their generation was not.

A person who wants nissim, who wants siyatta d'Shmaya, has to be moser nefesh. This requirement is also reflected in the passuk in Parshas Kedoshim: **יִנְקִדְשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל**.

When Nachshon ben Aminadav – one individual – jumped into the sea, the sea split. Rashi understands that this is the meaning of the words **הִיְתָה יְהוּדָה לְקַדְשׁוֹ** (Tehillim 114:2); Nachshon was from Shevet Yehudah. We, too, must jump into the sea.

At times, we daven day and night for yeshuos, but we don't always see that Hashem answers. He is waiting for our mesirus nefesh, as He told Moshe, **דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסְעוּ**. Rashi explains, surprisingly, that Hashem was saying, "Now is not a time for lengthy davening, when Klal Yisrael are in distress." What does that mean? When Klal Yisrael are in distress, isn't that the very time for tefillah? The Ohr Hachaim explains that at times, when we don't have zechuyos, we have to be moser nefesh. When Hashem sees that we are being moser nefesh and going beyond our nature, He, too, will go beyond nature for us.

What we have to do is just go: **דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסְעוּ**. There's a sea in front of you? Be moser nefesh, and there won't be a sea.

In life we often have a sea in front of us, figuratively, and we need siyatta d'Shmaya in many areas. The key

is to be moser nefesh, and the sea will split.

What You Respect, Respects You

Here are some examples.

Come to Shacharis early. Yes, it's hard, we're tired, we're burdened with many responsibilities, we're working. But davening is the mainstay of life, and if you come early, you will see major siyatta d'Shmaya. By coming early, you show that you are mechabed tefillah, and then tefillah will be mechabed you.

R' Eliyahu Baruch Finkel quoted R' Chatzkel Levenstein as explaining that just as Dovid Hamelech could not be warmed by clothing because he had shown disrespect to clothing when he tore Shaul's garment, the same is true of everything in the world: whatever you respect, respects you back.

Be early to bed and early to rise. Come to davening early, and daven well. Say all the berachos first, then every word of Pesukei d'Zimra. Say Az Yashir well, and that will be mesirus nefesh, a little bit of putting your heart into tefillah.

Another example of being moser nefesh: Do shnayim mikra well, a bit every day. This week we have two parshiyos, which makes it a bit hard to finish while learning Rashi well, but do every day a parshah (stopping at a sof parashah, as marked with with a samech or peh in a chumash), as the Gaon said. R' Elyashiv learned one or two parshiyos every day. Learn Rashi, and you'll have what to say at the Shabbos table. You need to be moser nefesh a little, but what's hard, do b'ratzon.

Asking with Mesirus Nefesh

If you have sfeikos, ask rabbanim. Ask sheilos in halachah, in Gemara, in hashkafah.

The Gemara (Berachos 63b) quotes the passuk (Mishlei 30:32) **אִם נִבְלֵת בְּהַתְנַשֵּׂא** and teaches that one who is "menabel" himself for divrei Torah will ultimately be elevated. Rashi explains that this refers to someone who asks all his questions to his rebbi, even though his

friends laugh at him for some of them. Even if people think your shailos are foolish, ask anyway. The rabbanim will answer you and you'll know what to do.

Yes, it's a little hard, it's embarrassing, you feel foolish, but ask anyway. Go to a rav, go to a rosh yeshiva or a maggid shiur. Ask them, call them, go to them.

If you learn Gemara and it's hard for you to understand, review the Gemara again and again. R' Elyashiv reviewed the Gemara many, many times, again and again. He told me to learn Gemara forty times.

If you have questions, ask your chaveirim, ask your rebbeim, go to a shiur, ask the maggid shiur.

The Power of Ameilei Torah

We had a holy rebbi, R' Chaim Kamil, who was a great gadol baTorah. During the last fifteen years of his life his eyesight was very poor and he lost his ability to read. Still, he said shiurim in Tifrach and Ofakim every week. I used to call him on the phone on Erev Shabbos and he would ask me to take out a Midrash and read him a particular passage. People would read to him, and he didn't become despondent, even though his whole life was learning Torah, and now he couldn't read. He knew everything, but now people read to him, and he continued saying shiurim throughout those fifteen years.

You don't have to jump into an actual sea, but you do have to tackle what's a bit difficult for you, with ratzon and hislahavus.

The Ohr Hachaim (Parashas Beshalach) teaches that

creation is subordinate to ameilei haTorah. That is why, when R' Pinchas ben Yair stood before the river (see Chullin 7), it split for him. Moshe Rabbeinu split the Yam Suf before Mattan Torah, but after Mattan Torah the entire universe became subordinate to ameilei haTorah.

I once heard from a great talmid chacham that ameilei haTorah, who review the Gemara again and again until they understand it, are above teva.

When Hashem sees that you're going beyond teva and being moser nefesh, He will help you, in a way that is beyond teva. He'll split the yam for you.

Once, the river near the city of Dvinsk was overflowing its banks, threatening to flood the city. The people summoned the priest, who yelled and yelled, but nothing happened. Then they called the Ohr Somayach, who instructed the river to recede. When it did not obey, he declared, "I will put you in cherem." And the river immediately receded. That's the power of ameilei haTorah.

If we are moser nefesh, wherever we can – in our shul, our yeshiva, our home, wherever it's a bit difficult for us – Hashem will perform nissim for us.

Hashem should grant yeshuos to all of Klal Yisrael, and you should have siyatta d'Shmaya and be healthy, happy, and successful.